

**UCHWAŁA NR XXI/418/2020
RADY MIASTA GLIWICE**

z dnia 26 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2021”

Na podstawie art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz.713 z późn.zm.) na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miasta Gliwice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2021” w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Miasta
Gliwice

Marek Pszonak

Załącznik do uchwały Nr XXI/418/2020
Rady Miasta Gliwice
z dnia 26 listopada 2020 r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2021

Wprowadzenie

„Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2021” jest kontynuacją programów realizowanych na terenie Miasta Gliwice w latach poprzednich i stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniającej cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

W roku 2019 w Gliwicach zatrzymano do wytrzeźwienia w izbie wytrzeźwień łącznie 2358 osób. Ponadto Policja zatrzymała do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych 271 osób. Policja zatrzymała 37 osób nieletnich w policyjnej izbie dziecka lub odwiozła do domu rodzinnego. Funkcjonariusze Policji ujawnili 664 osoby nietrzeźwe kierujące pojazdami.

W 2019 roku na terenie Gliwic z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych skorzystały łącznie 1643 osoby. Z punktów informacyjno – konsultacyjnych skorzystały 794 osoby, w grupach terapeutycznych dla osób współuzależnionych udział wzięło łącznie 1228 osób.

W ramach działań profilaktycznych Miasto Gliwice zleciło prowadzenie 9 placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, a w 12 szkołach podstawowych prowadzone były świetlice opiekuńczo – wychowawcze dla dzieci z rodzin borykających się z różnymi trudnościami w wypełnianiu swoich funkcji. Łącznie do tych placówek uczęszczało 647 dzieci i młodzieży. W koloniach letnich z programem profilaktycznym udział wzięło 169 dzieci i młodzieży z Gliwic. Ponadto Miasto Gliwice zmodernizowało 3 obiekty sportowe przy gliwickich szkołach, które służą dzieciom i młodzieży do aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijania swoich sportowych pasji.

Miasto Gliwice w roku 2019 wsparło 24 podmioty w realizacji zadań publicznych służących zmniejszeniu skali zjawiska nadużywania alkoholu i jego konsekwencji.

Realizacja programu wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z którym prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Podstawą programu jest również:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przy opracowaniu „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2021” uwzględnione zostały rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w programie na 2021 rok są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Przesłanki realizacji programu

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zakłada, że zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi powinny być wykonywane poprzez odpowiednie ukształtowanie polityki społecznej, a w szczególności poprzez:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ograniczenie dostępności alkoholu;
- 4) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 6) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego.

„Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2021” przyjmuje następujące założenia, dzięki którym cele i przedsięwzięcia będą realizowane efektywnie:

- 1) działania podejmowane w ramach programu powinny być dostosowane do specyfiki środowiska lokalnego, a ich charakter powinien być wielokierunkowy, aby mogły dotrzeć do jak największej grupy osób;
- 2) działania powinny obejmować swoim zasięgiem nie tylko uczniów, ale również rodziców i nauczycieli;
- 3) skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych będą możliwe dzięki stałej i ścisłej współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami, które działają w tym obszarze.

Beneficjenci programu

Program jest skierowany do wszystkich mieszkańców Miasta Gliwice, którzy spotykają się ze zjawiskiem nadużywania alkoholu i jego konsekwencjami.

W szczególności beneficjentami są:

- dzieci, młodzież i osoby dorosłe z grup ryzyka;
- osoby uzależnione od alkoholu;
- rodziny, w których występuje problem alkoholowy;
- osoby współuzależnione;
- wybrane grupy społeczne i zawodowe;
- pracownicy podmiotów działających na terenie Miasta Gliwice zajmujący się zawodowo przeciwdziałaniem alkoholizmowi i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy (np. kuratorzy sądowi, policjanci, pracownicy socjalni, terapeuci);
- nauczyciele, pedagodzy i psychologowie szkolni.

Realizatorzy programu

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Urząd Miejski w Gliwicach, w szczególności: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji i Wydział Usług Komunalnych;
- Jednostki organizacyjne miasta, w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Straż Miejska, placówki oświatowe, Centrum Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej;
- Komenda Miejska Policji;
- Sąd Rejonowy;
- Prokuratura Rejonowa;

- podmioty lecznicze;
- organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców Gliwic;
- inne podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Źródła finansowania

„Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2021” będzie realizowany w oparciu o środki własne Miasta Gliwice uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Plan wydatków związanych z realizacją programu w 2021 roku zostanie określony w uchwale budżetowej na rok 2021.

Cel strategiczny, cele operacyjne, przedsięwzięcia programu i mierniki

Cel strategiczny

Ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych

Cel operacyjny 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych

Przedsięwzięcia:

- 1) Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 2) Prowadzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych dla osób uzależnionych.
- 3) Prowadzenie programów readaptacji społecznej dla osób uzależnionych.

Mierniki:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- liczba prowadzonych punktów informacyjno-konsultacyjnych;
- liczba przeprowadzonych programów readaptacji społecznej.

Cel operacyjny 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Przedsięwzięcia:

- 1) Prowadzenie poradnictwa dla osób współuzależnionych.
- 2) Prowadzenie grup terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz grup terapeutycznych dla dzieci alkoholików.
- 3) Wspieranie systemu działania i skutecznego reagowania wobec dzieci i młodzieży żyjących w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym.
- 4) Wspieranie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym mieszkań readaptacyjnych dla ofiar przemocy.
- 5) Realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 6) Realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Mierniki:

- liczba osób korzystających z grup terapeutycznych dla osób współuzależnionych;

- liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- liczba prowadzonych mieszkań readaptacyjnych dla ofiar przemocy.

Cel operacyjny 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Przedsięwzięcia:

- 1) Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej dla dzieci i młodzieży.
- 2) Realizacja programów profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów, osób pracujących z młodzieżą.
- 3) Wspieranie działań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego.
- 4) Organizacja pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych, w tym opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 5) Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
- 6) Zapewnienie wypoczynku w formie kolonii letnich z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, w tym uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 7) Organizacja szkoleń dla rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy.
- 8) Realizacja streetworkingu jako formy pracy z osobami eksperymentującymi lub uzależnionymi od alkoholu.
- 9) Organizacja akcji społecznych, konkursów promujących zdrowy styl życia bez uzależnień, utrwalanie postaw abstynenckich wśród mieszkańców Gliwic, np. Zdrowe Gliwice.
- 10) Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.
- 11) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 12) Organizacja szkoleń i konferencji dla różnych grup zawodowych i społecznych.
- 13) Realizacja Programu Aktywnego Przeciwdziałania Alkoholizmowi poprzez:
 - a. tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną, w szczególności utrzymanie i zwiększenie liczby obiektów sportowych i terenów rekreacyjnych;
 - b. tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego;
 - c. finansowanie i dofinansowanie modernizacji i remontów obiektów sportowych oraz ich wyposażenia.

Mierniki:

- liczba odbiorców programów profilaktycznych;
- liczba placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w koloniach letnich z programem profilaktycznym;
- liczba uczestników superwizji, szkoleń i konferencji;
- liczba nowo utworzonych/zmodernizowanych obiektów sportowych, świetlic, obiektów i terenów rekreacyjnych oraz innych miejsc spędzania czasu wolnego.

Cel operacyjny 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Przedsięwzięcia:

- 1) Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i osoby fizyczne zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- 2) Upowszechnianie informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin.

Miernik:

- liczba podpisanych umów na realizację zadań publicznych w ramach Programu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Gliwice. Gminna Komisja w szczególności inicjuje działania w zakresie określonym w celach ww. Programu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie wypłacane na podstawie listy obecności z posiedzenia Komisji,
- wysokość wynagrodzenia za jedno posiedzenie Przewodniczącego GKRPA wynosi 11% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej,
- wysokość wynagrodzenia za jedno posiedzenie pozostałych członków GKRPA wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej,
- za przeprowadzenie kontroli odległości punktu sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej.

Oczekiwane efekty realizacji Programu:

1. Zwiększenie dostępności programów i projektów realizowanych przez podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Poszerzenie współpracy wszystkich partnerów działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Minimalizacja zjawiska wykluczenia społecznego.

Postanowienia końcowe

Sprawozdanie z realizacji programu będzie umieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej.

Nadzór nad realizacją i wykonaniem programu sprawuje Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.